

Meddelelse om tilbagebetalingspligts omfang

FOB nr. 83.213

Henstillet til den sociale ankestyrelse at genoptage behandlingen af en sag om beregning af den tilbagebetalingspligtige del af hjælp efter bistandslovens § 42 under henvisning til, at den anvendte lånedeklaration og dermed meddelelsen om tilbagebetalingspligtens omfang ikke svarede til den beregningsmåde, der var anvendt, og som var i overensstemmelse med punkt 9 i socialministeriets cirkulære nr. 72 af 30. marts 1976 om hjælp efter bistandslovens § 42.

(J. nr. 1982-851-051).

A klagede over, at den sociale ankestyrelse havde tiltrådt en afgørelse, der var truffet af social- og sundhedsforvaltningen i Københavns kommune, den centrale bistandsafdeling, om beregningen af den tilbagebetalingspligtige del af den støtte, som han havde modtaget efter bistandslovens § 42. I skrivelsen anførte ankestyrelsen, at styrelsen fandt, at den »anvendte beregningsmåde af tilbagebetalingspligtig hjælp efter bistandslovens § 42 er i overensstemmelse med ovennævnte regler«. Styrelsen sigtede herved til punkt 9 i socialministeriets cirkulære af 30. marts 1976 om hjælp efter bistandslovens § 42.

Det fremgik af sagen, at A i perioden fra den 1. august 1976 til den 31. maj 1980 modtog hjælp efter bistandslovens § 42 fra social- og sundhedsforvaltningen i København. Efter et års forløb blev hjælpen i overensstemmelse med reglen i socialministeriets cirkulære ydet dels som tilskud, dels som lån.

Under uddannelsen havde A modtaget stipendier fra statens uddannelsesstøtte, og ved udmålingen af hjælp efter bistandslovens § 42 var der sket fradrag for støtten fra uddannelsesstøtten. Ved beregningen af det beløb, som A skulle tilbagebetale af den ydede § 42-hjælp (jfr. nærmere nedenfor), blev uddannelsesstøtten fradraget fuldt ud i tilskudsdelen af § 42-hjælpen og intet i lånedelen. Det tilbagebetalingspligtige beløb blev beregnet til at udgøre 47.809 kr.

A protesterede mod »princippet i udregningen«. Han fandt, at det var »lusket ... at trække SU fra fuldt ud i tilskudsdelen«. Han anførte, at støtten fra SU også burde fratrækkes med halvdelen i den del af hjælpen efter § 42, der var blevet ydet som lån. Derved ville det beløb, han skulle betale tilbage, blive mindre.

Bistandsafdelingen i København meddelte imidlertid A, at afdelingen tiltrådte lokalkontorets beregningsmåde. Bistandsafdelingen henviste til punkt 9 i socialministeriets cirkulære af 30. marts 1976 om hjælp efter bistandslovens § 42.

A klagede herefter til den sociale ankestyrelse over Københavns kommunes opgørelse af det beløb, han skulle betale tilbage. Han anførte, at de stipendier, som han havde modtaget fra statens uddannelsesstøtte, ikke havde noget med hans mellemværende med Københavns kommune at gøre. Ved kommunens beregningsmåde ville han indirekte komme til at tilbagebetale halvdelen af stipendierne fra uddannelsesstøtten. Han anførte videre, at han i 1977 var blevet gjort bekendt med, at han var pligtig at tilbagebetale halvdelen af den støtte, som kommunen havde ydet ham, men at han rent faktisk kom til at tilbagebetale 69,3 pct. af støtten. Han havde således ikke haft fordel af at modtage støtte fra statens uddannelsesstøtte.

Den sociale ankestyrelse meddelte, at ankestyrelsen på et møde havde fundet, at den beregningsmåde, der var blevet anvendt af socialcentret Tingbjerg ved fastsættelse af den tilbagebetalingspligtige del af den hjælp, som A havde modtaget efter bistandslovens § 42, var i overensstemmelse med reglerne i punkt 9 i socialministeriets cirkulære om hjælp efter bistandslovens § 42. Ankestyrelsen tiltrådte derfor bistandsafdelingens afgørelse.

I klagen til mig gentog A det, som han tidligere havde anført over for bistandsafdelingen og den sociale ankestyrelse. Han fremhævede, at han af den lånedeklaration, som han havde fået på bistandskontoret den 1. september 1977, havde fået den opfattelse, »at det jeg låner er det halve af det ydede beløb«.

I en udtalelse til mig anførte den sociale ankestyrelse, at styrelsen kunne henholde sig til begrundelsen i sin afgørelse.

Efter at have foretaget en foreløbig gennemgang af sagens akter anmodede jeg den sociale ankestyrelse om en supplerende udtalelse. Jeg anførte følgende:

»...

Sagen angår spørgsmålet om, i hvilket omfang (A) skal tilbagebetale hjælp, som han har modtaget efter bistandsloven. Spørgsmålet er nærmere, hvorledes der skal forholdes med hensyn til beregningen af det tilbagebetalingspligtige beløb under hensyn til, at (A) også har modtaget støtte fra statens uddannelsesstøtte (stipendier).

Udgangspunktet for bedømmelsen af sagen må tages i socialministeriets cirkulære nr. 72 af 30. marts 1976 om hjælp efter bistandslovens § 42, pkt. 9. Det er her bestemt, at den del af støtten, der er tilbagebetalingspligtig, *normalt* beregnes »som halvdelen af den udmålte hjælp, det vil sige den hjælp, der udmåles til underhold, faste udgifter, direkte af uddannelsen følgende udgifter m.v., *før* der i udmålingen foretages fradrag af eventuelt tilskud fra statens uddannelsesstøtte ...«

Det er endvidere bestemt, at det ved påbegyndelsen af udbetalingen af hjælp til den pågældende - dels ved tilskud dels ved lån - tilkendegives over for modtageren, at der er tilbagebetalingspligt for en del af støtten.

Om tilkendegivelser til (A) om tilbagebetaling af støtte fremgår følgende af de foreliggende oplysninger:

I en udateret lånedeklaration, hvori er anført »Låneperiodens begyndelsesdato: 1. september 1977«, er anført, »at halvdelen af den hjælp, jeg fra ovennævnte dato *modtager* i henhold til bistandslovens § 42, stk. 1, til underhold m.v. under min uddannelse, ydes mig som lån« (underregningen er foretaget af mig). Deklarationen indeholder ikke noget om betydningen af ydelser fra statens uddannelsesstøtte. Lånedeklarationen er ikke underskrevet af (A), men der er ikke i sagen rejst tvivl om, at (A) blev gjort bekendt med deklARATIONEN.

De akter, som jeg har modtaget fra social- og sundhedsforvaltningen i København, indeholder ikke noget nærmere om, hvad der under ydelsen af hjælp til (A) efter bistandslovens § 42 er tilkendegivet over for ham med hensyn til betydningen af ydelse af støtte fra statens uddannelsesstøtte.

(A) har under sagen henvist til lånedeklarationen og i øvrigt anført, at det krav om tilbagebetaling, der er rejst over for ham, indebærer, at han skal tilbagebetale ca. 70 pct. af den hjælp, der er ydet ham efter bistandsloven.

Af social- og sundhedsforvaltningens og den sociale ankestyrelses afgørelser fremgår det ikke, hvad disse myndigheder har lagt til grund med hensyn til, hvilke(n) tilkendegivelser (A) har modtaget med hensyn til omfanget af tilbagebetalingspligten.

Til brug for min stillingtagen til (A's) klage beder jeg om at modtage oplysning om, hvad ankestyrelsen ved sin afgørelse har lagt til grund med hensyn til dette spørgsmål.

...«

Den sociale ankestyrelse anmodede herefter social- og sundhedsforvaltningen i København, bistandsafdelingen, om en udtalelse i anledning af min skrivelse. Styrelsen anmodede om i den forbindelse at modtage oplysning om, hvor længe formuleringen i den omhandlede lånedeklaration havde været anvendt af forvaltningen, og om ordlyden i deklARATIONEN sammenholdt med formuleringen af punkt 9 i socialministeriets cirkulære om hjælp efter bistandslovens § 42 i øvrigt havde givet anledning til klagesager.

I sin udtalelse til ankestyrelsen anførte social- og sundhedsforvaltningen i København, bistandsafdelingen, at A alene var gjort opmærksom på, at han skulle tilbagebetale halvdelen af ydelserne, uden at man nærmere var gået ind på selve beregningsmåden. Formuleringen i lånedeklarationen var i 1976 overtaget fra det nedlagte revalideringscenter. I september 1978 var der blevet formuleret en ny lånedeklaration vedrørende bistandslovens § 42, stk. 1. Bistandsafdelingen oplyste, at ordlyden i deklARATIONEN sammenholdt med formuleringen i punkt 9 i socialministeriets cirkulære om hjælp efter bistandslovens § 42 ikke tidligere havde givet anledning til klage.

I sin udtalelse til mig anførte den sociale ankestyrelse, at styrelsen ved behandlingen af A's klage havde opfattet denne som en klage over selve beregningsmåden. Styrelsen kunne ikke nu konstatere, om lånedeklarationen havde foreligget for styrelsen i forbindelse med styrelsens behandling af sagen. Efter det nu oplyste måtte ankestyrelsen konstatere, at den lånedeklaration, som social- og sundhedsforvaltningen havde anvendt, ikke havde været formuleret i overensstemmelse med den beregningsmåde, der er fastsat i punkt 9 i socialministeriets cirkulære af 30. marts 1976 om hjælp efter bistandslovens § 42, og at den anvendte formulering kunne have givet A en fejlagtig opfattelse af, hvor stor en del af den ydede hjælp han skulle tilbagebetale.

Efter en fornyet gennemgang af sagen udtalte jeg følgende i en skrivelse til den sociale ankestyrelse:

»Således som sagen nu foreligger oplyst, må jeg lægge til grund, at (A), da man i august 1977 besluttede at fortsætte med ydelse af hjælp efter bistandslovens § 42, men nu dels som tilskud, dels som lån, alene blev gjort bekendt med, at han skulle tilbagebetale halvdelen af den hjælp, han modtog efter den 1. september 1977, uden at han blev orienteret nærmere om den beregningsmåde, der er angivet i cirkulæret fra 1976.

Jeg må endvidere forstå, at ankestyrelsen opfattede (A's) klage som en klage over selve beregningsmetoden, og at styrelsen i sin afgørelse ... derfor alene tog stilling til, om den af socialcentret foretagne beregning af tilbagebetalingspligtig hjælp var i overensstemmelse med de almindelige regler, der indeholdes i det nævnte cirkulære.

I sin udtalelse af ... har ankestyrelsen konstateret, at den af social- og sundhedsforvaltningen anvendte lånedeklaration ikke har været formuleret i overensstemmelse med den beregningsmåde, der er fastsat i punkt 9 i cirkulæret fra 1976, og at den anvendte formulering kan have givet (A) en fejlagtig opfattelse af, hvor stor en del af den ydede hjælp han skulle tilbagebetale. Ankestyrelsen har imidlertid ikke taget stilling til, hvilken betydning dette forhold skal tillægges for beregningen af tilbagebetalingskravet i den foreliggende sag, og en sådan stillingtagen er, som nævnt, heller ikke indeholdt i ankestyrelsens afgørelse.

Allerede i den skrivelse, som (A) afleverede til den sociale ankestyrelse den 11. maj 1981 (og senere i klagen til mig), gøres det gældende, at beregningen af tilbagebetalingskravet i den foreliggende sag må ske i overensstemmelse med formuleringen af den anvendte lånedeklaration.

På denne baggrund må jeg henstille til den sociale ankestyrelse at genoptage sagens behandling og at meddele (A) en ny afgørelse, hvori der tages stilling til det anførte på det nu foreliggende grundlag. Jeg henleder i denne forbindelse opmærksomheden på, at det i lånedeklarationen er anført, at låneperiodens begyndelsesdato er 1. september 1977.

...«

I anledning af min henstilling behandlede den sociale ankestyrelse sagen i et møde efter reglerne i ankestyrelseslovens § 6, stk. 1, om sager af principiel interesse. Ankestyrelsen fandt på mødet, at lånedeklarationen - uanset at indholdet af den stred mod tilbagebetalingsreglerne i socialministeriets cirkulære om hjælp efter bistandslovens § 42 - måtte lægges til grund ved opgørelsen af den tilbagebetalingspligtige del af hjælpen. Tilbagebetalingskravet blev derefter begrænset til halvdelen af den hjælp, som A havde modtaget i tiden fra den 1. september 1977 til den 31. maj 1980.

Jeg meddelte den sociale ankestyrelse, at jeg havde taget ankestyrelsens afgørelse til efterretning.